

ARQUITECTURA I ECOLOGIA

El futur és la masia sostenible

Fer els habitatges aïllats més ecològics pot evitar que siguin abandonats

ALBERT PUNSOLA

Els habitatges aïllats són una realitat ben viva a la Catalunya interior. En l'actualitat, moltes masies disposen de serveis d'aigua, electricitat i telefonia, que eren excepcionals anys enrere. Són avenços que han anat contribuint a frenar el seu procés d'abandonament. Però encara és possible fer un salt qualitatiu per retenir i fins i tot augmentar la població, a través de la sostenibilitat. Aquest és un dels objectius del projecte de cooperació Masovera (Masies Sostenibles Viure en Explotacions Rurals Aïllades), finançat pel ministeri de Medi Ambient.

El Consorci per al Desenvolupament de la Catalunya Central, que agrupa 54 municipis de les comarques de la Segarra, el Solsonès, l'Anoia i el Bages, és l'ens que desenvolupa el projecte en aquesta zona rural. "En altres indrets de l'Estat, la prioritat han estat els serveis o les comunicacions però en la nostra àrea vam estudiar aquests aspectes i vam veure que estaven bastant coberts, per això vam apostar per millorar la sostenibilitat de les masies", explica el gerent del Consorci, Jordi Vilalta. La masia tradicional era sostenible *avant la lettre*. Cases ben orientades amb bons aïllaments són opcions de sempre que tornen amb força, si bé

s'han de posar al dia. "No es tracta de buscar l'austeritat d'abans, que presentava certes limitacions. La idea és aconseguir els estàndards de confort actuals", afirma Laia Espasa, tècnica de cooperació del Consorci. Moltes masies segueixen sent autosuficients pel que fa a l'alimentació. El repte és ara reduir la dependència del subministrament extern d'energia i aigua potable, així com dels serveis de tractament d'aigües residuals i de gestió de residus domèstics.

Amb aquesta finalitat i en el marc del projecte, s'ha editat la guia *La masia sostenible*, que explica amb detall, i de manera entenedora, totes les possibilitats tècniques en aquests àmbits.

Però l'impacte més gran del projecte Masovera es va produir fa pocs mesos, quan el Consorci va celebrar unes jornades divulgatives d'ecoarquitectura i energies renovables al santuari de Pinós (Solsonès). "Van ser tot un èxit i hi van venir més de 100 persones –recorda Jordi Vilalta–, una resposta magnífica en el nostre context, que va generar debat". Les jornades van crear una mena d'ones de xoc. "Des d'aleshores la demanda d'informació no ha parat de créixer i és un tema del qual se'n parla habitualment". Vilalta confirma que amb el Projecte Masovera no es volen donar peixos sinó ensenyar a pescar. "No posarem plaques solars a les cases però donem a conèixer els seus beneficis potencials i després cadascú deci-

Objectius

Es busquen els estàndards de confort actuals en les masies antigues

Canvis

Hi ha cases que ja incorporen novetats com calderes de biomassa

dirà què vol fer, segons les característiques i necessitats de la seva masia". Moltes masies ja comencen a tenir instruments de canvi, com calderes de biomassa, i aprofiten la massa forestal dels seus boscos.

Menys costos, més serveis

A banda dels efectes ambientals positius, l'increment de l'autosuficiència té repercussions en la viabilitat econòmica de viure en habitatges aïllats. Per a Laia Espasa la reducció de costos en l'aigua o l'energia són importants "però cal complementar-los amb la sostenibilitat social: sistemes de transport que funcionin, disponibilitat d'escoles, etc."

Actualment el 58,13% de les masies de l'àrea en què treballa el Consorci estan habitades. El percentatge ha anat creixent els últims temps, si bé un 22% de les cases estan en ruïnes. El turisme rural i també l'atracció de professionals liberals estan ajudant a aquesta recuperació. Per exemple, al Solsonès, un emprenedor ha creat un estudi de gravació musical en una masia familiar aïllada a Navès, oferint com a valor afegit la tranquil·litat.

La sostenibilitat a les masies és molt estratègica. "Qualsevol dia els combustibles fòssils ja no estaran a l'abast i volem que el territori estigui preparat", afirma Jordi Vilalta. I si a més es preserva un patrimoni rural únic, la victòria serà doble. —

ENERGIES RENOVABLES

La fàbrica ha costat uns sis milions d'euros. GETTY IMAGES

Alacant tindrà la primera planta de biomassa feta amb ametlles

ARA

BARCELONA. Crevillent, a Alacant, va ser l'escenari ahir de la inauguració d'una planta de biomassa que es fabricarà únicament i íntegrament a partir de closques d'ametlla. Les previsions de fabricació són de 32.000 tones de biomassa anuals. Aquesta serà la primera fàbrica al món que elaborarà briquetes, o blocs sòlids de biocombustible, a partir d'aquest material inusual, gràcies a un procés investigat i desenvolupat pel departament d'enginyeria química de la Universitat d'Alacant (UA).

La instal·lació l'ha posat en marxa la Cooperativa Elèctrica Sant Francesc d'Assís, propietària de la Corporació Valenciana d'Energies Renovables (Covaersa), que té la patent del procés i explota, també, una de les plantes d'energia solar fotovoltaica més grans de l'Estat a la mateixa localitat. La instal·lació farà que es deixin d'emetre més de 50.000 tones de diòxid de carboni a l'atmosfera cada any, ja que s'evitarà la combustió de 15.000 tones de derivats del petroli, segons va explicar el president de la Generalitat valenciana, Alberto Fabra, a la inauguració.

Entre les tres més grans d'Europa

La fàbrica, que tindrà una superfície superior als 10.000 metres quadrats, es convertirà en la planta de producció de biomassa més gran de l'Estat, i se situarà entre les tres primeres d'Europa en capacitat de producció. La inversió que l'ha fet possible ha estat propera als sis milions d'euros –inclosa una subvenció de l'Agència Valenciana de l'Energia de 800.000 euros–, i la producció que preveu servirà per proporcionar un consum tèrmic a més de 20.000 llars. Segons Fabra, les energies renovables són "el futur". De fet, la seva administració té l'objectiu, va afirmar, d'aconseguir que el 2015 el 45% de l'energia que es consumeixi al País Valencià sigui de fonts renovables. —

Aïllament

El consum energètic d'una casa mal aïllada tèrmicament és més del 50% de la despesa domèstica. Si s'aïlla bé es pot reduir un 35%

Estalvi

Els electrodomèstics de baix consum gasten fins a un 40% menys d'energia. En el cas de les làmpares, l'estalvi arriba fins al 80%

Aigua

El 65% del consum d'aigua de les llars és per culpa dels sanitaris. A la UE el consum màxim per cisterna és de 9 litres per descàrrega

Energia solar

L'aigua calenta i la calefacció suposen un 70% de la despesa energètica d'una casa. L'energia solar tèrmica permet estalviar

